

тивних стосунків. Розуміння специфічної особливості комунікативного методу навчання як спроби наблизити процес навчання до процесу реальної комунікації дає усі підстави вважати фонові знання важливою передумовою стратегії і тактики мовленнєвої комунікації.

Список використаних джерел

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва : Издательство ИКАР, 2009. 448 с.
2. Бахтин М. М. К вопросам методологии эстетики словесного творчества. Собрание сочинений : в 7-и т. Т. 1. Москва : Русские словари. Языки славянской культуры, 2003. 957 с.
3. Геннеп А. Обряды перехода. Систематическое изучение обрядов / пер. с франц. Москва : Издательская фирма «Восточная литература» РАН, 1999. 198 с.
4. Гумбольдт В. О различии строения человеческих языков и его влиянии на духовное развитие человечества. *Избранные труды по языкознанию* / пер. с нем. Москва, 1984. С. 37–298.
5. Питерова А. Ю. Культурный шок: особенности и пути преодоления. *Наука. Общество. Государство*. 2014. №4. С. 159–172. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kulturnyy-shok-osobennosti-i-puti-preodoleniya> (дата обращения: 05.10.2020).
6. Ткаченко О. Б. Українсько-польські мовні контакти. Українська мова : енциклопедія / редкол.: Русанівський В. М. та ін. 2-ге вид, випр. і доп. Київ : Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. С.743–744.

КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Заліпська Ірина Ярославівна

*кандидат філологічних наук, доцент, Тернопільський національний
медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України,
zalips_ija@tdmu.edu.ua*

Розгляд комунікативних ознак літературної мови в науковій парадигмі лінгвістичних знань розпочався у ХХ столітті. Він пов'язаний із розвитком теорії літературних мов у різних лінгвістичних центрах. У працях українських та зарубіжних науковців

названо понад п'ятдесят комунікативних ознак літературної мови. Серед термінів чимало синонімів. До домінантних комунікативних ознак належать: правильність, точність (конкретність), логічність, образність, багатство, різноманітність, доступність (дохідливість, ясність), змістовність (інформативність), експресивність (емоційність).

Комунікативні ознаки мови – це характеристики її змісту та форми, сумарна оцінка рівня досконалості володіння літературною мовою. Кожна комунікативна ознака має власні мовні особливості, тобто лінгвальні ідентифікатори. Базова характеристика літературної мови – правильність, тобто дотримання норм сучасної літературної мови. На цій комунікативній ознаці ґрунтуються інші. Мета нашої розвідки – проаналізувати комунікативні ознаки під час вивчення української мови як іноземної.

Відповідно до Стандарту з української мови як іноземної [4] та навчальної програми з української мови як іноземної [5] передбачено забезпечення комунікативних потреб студентів у побутовій, навчально-професійній, соціально-культурній і навчально-науковій сферах та формування комунікативної компетентності, яка сприятиме становленню мовної особистості майбутнього фахівця; забезпечення високого рівня загальномовної підготовки; закладення основи знань з української мови, з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

З огляду на вище зазначені документи опубліковано ряд навчальних посібників [1; 2; 3]. Варто зауважити, що у них переважає комунікативний аспект. У ракурсі цього простежуємо необхідність вивчати комунікативні ознаки в контексті української мови як іноземної.

Правильність мови забезпечує передусім нормативне оформлення відповіді іноземного студента. Точність мови полягає у вираженні його думки адекватно предметові або явищу дійсності. Логічність мови слугує відображенням структури думки чи тексту. Багатство мови засвідчує великий обсяг активного словника студента-іноземця. Різноманітність мови полягає у застосуванні ним різних мовних одиниць для вираження тотожного змісту. Образність мови – це використання тропів і стилістичних фігур іншомовним комунікантом.

Експресивність мови виражає суб'єктивне ставлення іноземного студента до висловлюваного фонетичними, лексико-фразеологічними, морфемно-словотвірними і синтаксичними засобами. Змістовність мови – інформативне наповнення висловлення, відповідність його темі повідомлення. Доступність мови – зрозумілість відповіді студента-іноземця адресатам, відповідність повідомлення комунікативній сприйнятливості аудиторії.

Загалом результати дослідження комунікативних ознак під час вивчення української мови як іноземної дають змогу оцінити досконалість мовної діяльності студента-іноземця, умотивовують зв'язок української мови як іноземної, лексикології, стилістики та культури мови, створюють наукове підґрунтя для перманентних розвідок у цій галузі знань.

Список використаних джерел

1. Гаврищак І. І., Драч І. Д., Заліпська І. Я. та ін. Українська мова як іноземна для студентів медичних спеціальностей : навчальний посібник / за ред. М. П. Тишковець. Тернопіль : ТНМУ, 2019. 312 с.
2. Гаврищак І. І., Драч І. Д., Зевако В. І. та ін. Українська мова як іноземна : навчальний посібник / за ред. М. П. Тишковець. Тернопіль : ТДМУ, 2018. 168 с.
3. Луцак С. М., Ільків А. В., Криницька О. І. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків. Книга 2 / за ред. С. М. Луцак. Київ : Медицина, 2019. 456 с.
4. Стандарт з української мови як іноземної (рівні: А1, А2, В1, В2, С1). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014, № 750) / укл. Н. С. Ніколаєва, Н. О. Бондарєва, А. А. Дем'янюк, М. В. Шевченко, В. В. Овдіюк, М. Ю. Якубовська. 23 с. URL: <http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/410876247/>
5. Типова програма навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна (українськомовна форма навчання)» для іноземних студентів вищих навчальних закладів МОЗ України. Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» / уклад. : С. М. Луцак, О. В. Гончарук, Г. Я. Іванишин та ін. Київ, 2016. 168 с.